

Festes del segar i el batre

Lluçà

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Sector central del terme municipal
Emplaçament A 15 metres de la carretera BV-4341, punt quilomètric 14'700

Coordenades:

Latitud: 42.0483
Longitud: 2.03454
UTM Est (X): 420103
UTM Nord (Y): 4655590

Classificació

Número de fitxa 08109 - 251
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Manifestació festiva
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: La festa no es celebra actualment.
Protecció Inexistent
Accés Sense accés
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Màquina de batre](#)

Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs

Data de registre de la fitxa: dj., 17/09/2009 - 02:00

Descripció

Les festes del segar i el batre es celebraven a Lluçà durant els anys 90 del segle XX per recordar les tasques del segar i batre a pagès utilitzant les antigues tècniques tradicionals que es feien servir abans de l'arribada de la maquinària actual. La festes estaven organitzades per la comissió de festes de Lluçà i l'ajuntament de Lluçà i consistien en dues parts que es celebraven en dos dies diferents.

- La festa del segar es celebrava a finals de juny. De bon matí es preparava un esmorzar a base de botifarra i cansalada a la brasa, i seguidament un grup de gent gran del poble i antics segadors de pagès es disposaven a segar a mà uns camps de blat propers a la Casanova de Lluçà que s'havien guardat expressament per aquesta diada. Els segadors, vestits amb una faixa i amb les eines de segar (volants, esclopet, pedra d'esmolat, dalla amb rampí, gavelladora, etc.) feien una demostració de com es segava preparant les garbes i els cavallons (o garberes) que es deixaven al camp fins a dos dies abans de batre, apilotats per resguardar-se de les pluges; a continuació la gent, veïns i visitants, podien participar en la sega seguint les indicacions dels segadors. Al camp no hi faltaven els càntrics d'aigua i els porrons de vi que ajudaven als segadors a passar millor la diada al camp. Al migdia hi havia un dinar popular.

Els cavallons eren portats a l'era de la Casanova de Lluçà dos dies abans del dia de batre on es formava un modoló.

- La festa del batre, que es feia el primer diumenge d'agost, s'havia celebrat, en els seus inicis i de forma col·lectiva, a la masia de cal Salles. Més endavant s'obrí la festa a tot el poble i passà a celebrar-se a l'era de la Casanova de Lluçà. La màquina de batre, que era de cal Salles, així com la gavelladora i la màquina de ventar van ser comprades per l'ajuntament de Lluçà per garantir el futur de la celebració. La festa del batre tenia una estructura estable que consistia en la matança del porc uns dies abans per tal d'elaborar les menges que serien la base de l'àpat de la festa. El dia de batre començava amb la instal·lació i repàs de la maquinària. Tot seguit s'encenia el foc que serviria per coure l'esmorzar, bullir l'escudella i fer la carn a la brasa. A continuació arribaven el Amics de les Eines Antiques del Lluçanès (amb els tractors antics) així com també el pallaire, mestre en fer pallers, i els veïns del poble que participaven activament en la festa. S'esmorzava i els batedors i el pallaire, vestits amb barret de palla i mocadors per protegir-se de la pols i la palla, començaven la feina introduint les garbes a la màquina de batre; la màquina destriava el gra (que s'ensacava) de la palla que servia per construir un paller que s'erigia a l'era i que coronaven amb una olla. Al migdia es feia un dinar popular seguint els tradicionals dinars de pagès en dia de festa que consistia en: escudella, carn d'olla, amanida, botifarra bona i negra, postres, vi, xampany, cafè i raig. Després de dinar la festa continuava amb el ball que organitzava SOLC.

Bibliografia

CARDONA, Aleix i GARET, Pere (2000). "La festa del batre de Lluçà". Caramella, núm. 3, juliol-desembre 2000.

